

**TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

LIBEREC 2009

ADÉLA MACHÁČKOVÁ

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA TEXTILNÍ

Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: 3107R007 Textilní marketing

DEKORAČNÍ TEXTILIE

DECORATION MATERIAL

Adéla Macháčková

KHT- 604

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Hana Pařilová

Rozsah práce:

Počet stran textu ...44

Počet obrázků 36

Počet tabulek 1

Počet grafů.....0

Počet stran příloh..0

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta textilní

Katedra hodnocení textilií

Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Adéla MACHÁČKOVÁ**

Studijní program: **B3107 Textil**

Studijní obor: **Textilní marketing**

Název tématu: **Dekorační textilie**

Z á s a d y   p r o   v y p r a c o v á n í :

- Teoreticky zpracujte kapitolu z textilního zbožíznalství o dekoracích textiliích
- Vyberte a zdokumentujte vzorky dekoracích textilií
- Vytvořte kapitolu dekoracích textilií pro E-learningovou výuku textilního zbožíznalství

**TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

LIBEREC 2009

ADÉLA MACHÁČKOVÁ

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. O právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v Univerzitní knihovně TUL.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše).

V Liberci dne 6.11.2008

.....

Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou děkuji vedoucí své bakalářské práce Ing. Haně Pařilové za odborné vedení mé bakalářské práce. Kolegům a vedení firmy Orsei za poskytnutí textilních odborných publikací a konzultace. Dále také děkuji své rodině za jejich podporu.

ANOTACE

Tato práce se v první části zabývá dekoračními textiliemi. Zde jsou charakterizovány textilie od jejich historie přes výrobu členění, estetické vlastnosti až po použití a současné moderní trendy.

Následně jsou zde zdokumentovány vzorky dekoračních textilií s jejich charakteristickými vlastnostmi.

V poslední části této práce je vytvořena kapitola dekoračních textilií pro E-learningovou výuku textilního zbožíznalství. Zde jsou použity vzorky z druhé části bakalářské práce a jsou doplněny o poznatky, které jsem mohla nasbírat v praxi.

ANNOTATION

In the first part of this work I am engaged in decorative textiles. There is textiles characteristic from their history across production, structuring, aesthetic characteristics till usage and actual modern trends.

Subsequently I take a picture of dekorative textiles and I completed them about charakterics.

In the last part of this work there is chapter how to use all these knowledges in E-learning education. There are present samples from the second part of this work which I try to completed about my working experiences.

1. Úvod	9
2. Historie dekoračních textilií	10
2.1 Členění dekoračních textilií.....	11
3. Vlákná pro výrobu dekoračních textilií.....	12
3.1 Vlastnosti dekoračních textilií.....	13
3.1.1 Použitá vlákna	13
3.1.2 Použité nitě a jejich efekty.....	14
3.1.3 Vazba a dostava	15
3.1.4 Úpravy	16
4. Hořlavosti dekoračních textilií	17
4.1. Trevira CS	18
5. Výroba dekoračních textilií	19
5.1. Tkané dekorační textilie	19
5.2. Pletené dekorační textilie	20
5.3. Netkané dekorační textilie	20
5.4. Dekorační textilie vyrobené jiným způsobem	21
6. Trendy.....	21
7. Dokumentace dekoračních látek.....	22
7.1. Vzory dekoračních tkanin.....	22
7.2. Názvy tkanin.....	27
7.3. Tkaniny.....	29
8. E-learning	35
8.1 Pojmy.....	36
8.2 Proč E-learning	37
9. Co je to Moodle	38
10. Tvorba výukového programu	39
10.1 Přihlášení do Moodlu	39
10.1.1 Význam ikon	40
10.1.2 Tvorba knihy	40
10.1.3 Tvorba a přidávání kapitol.....	40
11. Závěr.....	42
12. Zdroje	43
13. Seznam obrázků.....	44

1. Úvod

Účelem této práce je teoreticky zpracovat kapitolu z textilního zbožíznalství o dekoračních textiliích. Tyto znalosti budou dále použity při dokumentaci textilních vzorků. Bytové textilie jsou odedávna důležitou součástí života pro ochranu proti povětrnostním vlivům, pro zateplení, zkrášlení a vytváření životního prostředí. Nelze opomenout ani důležitou vlastnost interiérových textilií, kterou je tlumení hluku a zlepšování zvukových podmínek pro poslech mluveného slova a hudby.

Dalším bodem je vybrat a zdokumentovat vzorky dekoračních textilií. Zde bude zapotřebí vybrat vhodné vzorky, ty potom naskenovat, a upravit. Jedná se pouze o vybraný segment vzorků, se kterými se v současnosti setkáváme v praxi nejčastěji. Na těchto vzorcích je ukázáno, kde všude se mohou tyto tkaniny a vzory uplatnit. Tyto vzorky budou použity i v závěrečné části práce.

Poslední částí této práce je vytvoření kapitoly o dekoračních textiliích pro E-learningovou výuku textilního zbožíznalství v prostřední Moodle. A to nejenom pro studenty kombinovaného studia Textilní fakulty, ale i pro studenty prezenčního studia. Hlavním úkolem je ukázat studentům dekorační textilie z pohledu zbožíznaleckého. Jsou zde použity nejenom teoretické poznatky, ale i poznatky získané z praxe a ukázky, kde všude lze tyto vzory a dekorační tkaniny použít.

2. Historie dekoračních textilií

Dekorační textilie se v jednotlivých dobách přizpůsobovaly slohovým stylům. V každé době si v interiéru našly široké uplatnění a svou vyjadřovací formu. Již staří Řekové a Římané uměli vkusně zdobit obytné prostory textilními materiály. Používali zejména vzorové hedvábné tkaniny z byzantských císařských dílen. V románském období se používaly tkaniny a nástěnné koberce zejména na výzdobu kostelů a chrámů. V pozdějších dobách se právě textilní závěsy a gobelíny používaly na výzdobu aby se dosáhlo okázalosti a nádhery paláců. Postupným rozvojem uměleckých řemesel pronikaly dekorační textilie i do dalších obytných prostorů. Celé stěny se potahovaly hedvábnými tkaninami pruhovanými nebo s drobným vzorem, případně byly i vyšívány. Na dekoraci oken sloužily těžké damaškové dekorační tkaniny. Na ostatní závěsy se používalo lyonské hedvábí, vyšívány satén, samet, tyl a mušelín. Mezi nejdůležitější závěsové materiály patřily samety, jejichž výroba vyžadovala velkou zručnost a velmi kvalitní textilní materiál. Výroba sametů má původ v Orientu. Ve 13. století byl v Benátkách založen první evropský cech tkalců hedvábí, odkud se později výroba rozšířila do dalších měst, dodnes známých textilní výrobou.

S rozvojem průmyslu v polovině 19. století se začaly dekorační a závěsové tkaniny vyrábět průmyslově a tak náhle vzrost počet druhů těchto tkanin, ale vzrostla i oblast jejich použití. Začátkem tohoto století se projevuje u dekoračních textilií snaha o jednoduchost, účelnost a vhodnost používání. Místo těžkých sametových a plyšových závěsů nebo sukna, které téměř nepropouštěli světlo a v záhybech a volánech se udržovalo velké množství prachu, nastoupily umělecké závěsy z jemnějších materiálů. Slunce a světlo pak vytvořily místnost světlejší a přívětivější. V tuto dobu se používaly především jednobarevné lněné závěsy nebo bavlněné mercerované tkaniny, které se vyšívaly a doplňovaly aplikacemi tak, aby se hodily k dekoraci ostatního zařízení. V šedesátých letech našeho století proběhla módní vlna stoprocentních syntetických materiálů a to nejen v oděvních, ale závěsových a dekoračních textiliích. [6]

V současnosti si domov vytváříme podle svých představ, které se stále mění, tak jak se přetvářejí nároky člověka a jak se vyvíjejí technologie a módní směry. Dekorační textilie musí splňovat různé požadavky, které jsou na ně kladeny. Tyto požadavky

vyplývají zejména z účelu použití, charakteru vlastností, pro které je výrobek určen, funkčností řešení bytového nebo veřejného interiéru, ale také s ohledem na celkové řešení.

Obr. č. 1: Ukázka historické textilie na potahy sedacího nábytku

2.1 Členění dekoračních textilií

Kromě estetického působení a zkrášlení interiérů mohou tepelně a zvukově izolovat, odstiňovat sluneční záření, chránit soukromí a bránit pohledu lidí z venku do místnosti, a to i při současném dokonalém průhledu z místnosti ven. Dekorační textilie lze členit dle dvou parametrů, podle způsobu použití a podle vlastností.

Členění dekoračních textilií podle způsobu použití

- transparentní – lehké
- jednostranně transparentní – lehké
- neprůhledné – těžké

Mohou být hladké nebo vzorované, jednolící nebo oboustranné. Závěsové dekorační textilie se používají na okenní, nástěnnou nebo prostorovou dekoraci. Možnost výroby široké škály kvalitních a sortimentních typů interiérových textilií dává prostor pro velmi různorodé uplatnění. [6]

Lehké závěsové dekorační textilie jsou transparentní jemné typy a používají se zejména na okna společně se záclonami a nebo místo nich. Těžké závěsové dekorační

textilie jsou převážně oboustranné a používají se především k rozdělení prostoru. Nové technologie umožňují řadu zdobení, např. vypalované vzory, viz. obr. č. 2.

Obr. č. 2: Využití textilie s vypalovaným vzorem – dekorace okna

Členění dekoračních textilií podle vlastností

- estetické – vzhledově, barevně sladěné a materiálově vyvážené
- užitné vlastnosti – odolnost a stálobarevnost na světle, odolnost proti UV záření, změna rozměrů po údržbě
- bezpečnost – zejména hořlavost

3. Vlákná pro výrobu dekoračních textilií

Vývoj výroby začal rozvojem mechanizace technologií výroby příze a plošných textilií a jeho další nárůst souvisí přímo s vývojem nových vláken. Objevy z oblasti chemie mění jak vlastnosti historicky známých textilních vláken podle nových uživatelských požadavků, tak umožňují vznik nových typů vláken na bázi syntetických materiálů.

K běžně používaným surovinám přírodního původu živočišného a rostlinného (vlna, hedvábí, len, bavlna), přibyla i další vlákna viskózová a následně polyamidová, akrylová, polyesterová, polypropylenová a mnohá další, postupně doplňovaná novými

syntetickými vlákny, která měla zajišťovat zejména lepší užitné či bezpečnostní vlastnosti. Jsou to například vlákna elastická (elasten, elastoiden), nehořlavá (arami, kevlar, minerální), antistatická (kovová, skleněná, uhlíková, stříbrná) nebo různé dodatečné úpravy vláken ve hmotě nebo povrchově. V posledních desetiletích se začínají prosazovat také vlákna různých profilů a vlákna dutá. Vláknem různých profilů jsou charakterizována zvětšením povrchu plochy pro nanesení většího množství aplikačního prostředku např. nanočástic, které mají např. pohlcovat nežádoucí látky, dodat finální textilií vůni uvolňující se při dosednutí nebo zajistit zvýšenou ochranu proti UV záření apod. Dutá vlákna mají plnit zejména funkci tepelně izolační, která je zajištěna uzavřením většího množství vzduchu v konstrukci plošné textilie. Navíc jsou výrobky vyrobené z těchto vláken lehčí a vzdušnější. [8] Výrobci v současnosti udávají i nová vlákna jako jsou např. bambusová nebo dřevěná, ale zde se jedná především o marketingový a reklamní tah. Jedná se zde o zdroj celulózy a celulózová vlákna nejsou žádnou novinkou.

3.1 Vlastnosti dekoračních textilií

Vlastnosti dekoračních textilií závisí na několika faktorech, a to:

- použitých vláken
- použitých nití a jejich efektů
- vazbě a dostavě
- úpravě

3.1.1 Použitá vlákna

V textiliích jsou použita vlákna buď jednoho, nebo více druhů. Při tvorbě plošné textilie se především vychází z požadavku na její užitné a bezpečnostní vlastnosti. Již při konstrukci příze se vychází z požadovaných vlastností plošné textilie a je jí podřízen výběr surovin, tak i technologie výroby.

Při výrobě textilií je nutno zvážit vlastnosti vlákenného materiálu tak, jak se budou projevovat v plošné textiliích. Je nutno si předem uvědomit, že tato vlákna budou ovlivňovat základní vlastnosti plošné textilie jako např. pevnost, omak, pružnost, hřejivost, žmolkovitost, odolnost v oděru, ale také specifické vlastnosti, mezi které patří stálobarevnost, navlhavost, elektrostatiku, hořlavost atd. [4]

Vlákna ovlivňují zásadně všechny vlastnosti výrobku a je nutno s nimi počítat jak při vlastní konstrukci, tak při výběru výrobku. Pouze některé základní vlastnosti vláken je

možno dodatečnou úpravou ovlivnit, většina je přenesena do celkového výrobku. Např. hořlavost je běžnou negativní vlastností rostlinných a celulózových vláken, značná navlhavost je charakteristickou vlastností vlny nebo bavlny, uvolňování jedovatého plynu kyanovodíku je negativní vlastností akrylových vláken při jejich hoření, naopak uhlíková nebo kevlarová vlákna jsou vysoce odolná vůči ohni.

Z důvodu vysokého výskytu požáru zejména v interiérech s velkou koncentrací osob, je v Evropě věnována velká pozornost vývoji nových nehořlavých vláken a úprav zabraňujícím hoření. Textilie jsou často právě tou první věcí, která se vznítí při požárech a mohou být příčinou plamene nebo uvolňování nebezpečných jedovatých kouřových splodin. Tak může dojít k popáleninám, poraněním, nebo až úmrtí. Pro zkoušení byly vypracovány metodiky hodnotící snadnost zapálení. V Evropě se v rámci tohoto tématu využívají zejména standardy stimulující šíření ohně.

Příze používané pro výrobu plošných textilií klasickým způsobem jsou vyráběny několika postupy. Především jsou používány příze vyrobené technologií česanou nebo mykanou. Tyto technologie spočívají ve výrobě příze z paralelně uspořádaných vláken, postupným zjemňováním, s klasickým zákrutem ve formě jednoduché nebo skané příze.

Dále mohou být použity technologie výroby příze rotorovým způsobem nebo jiným způsobem využívajícím otevřený konec tvorby příze z vláken paralelně uspořádaných.

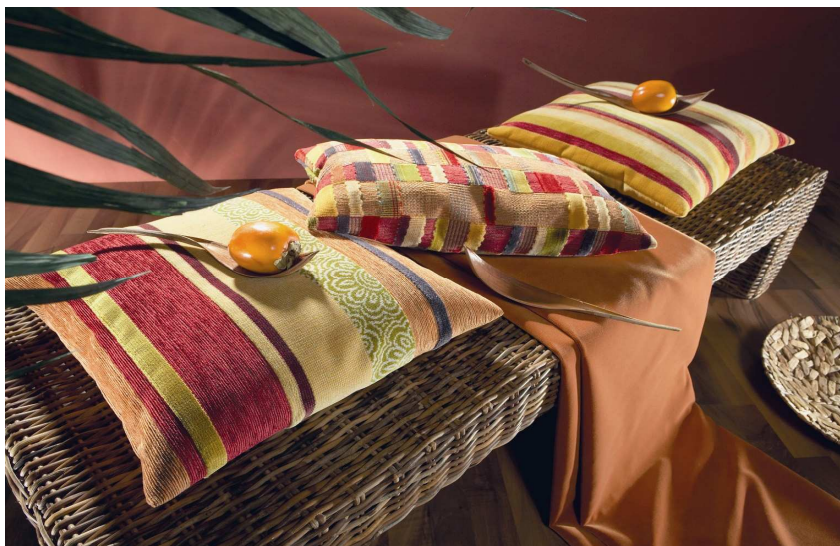
Také se používají kabílky z nekonečných chemických nebo syntetických vláken o různé jemnosti, a to jak 100%, tak ve směsi s předenými přízemi. [8]

3.1.2 Použité nitě a jejich efekty

Ve značné míře se pro plošné textilie určené pro výrobu dekoračních textilií používají skané efektní a jádrové příze, které vytvářejí estetické efekty výrobku.

Lze zde použít leonskou niť (krytá efektní niť s textilním jádrem, které je ovinuto leonským drátem). Buklé (skaná niť ze dvou přízí kdy je jedna volnější). Muliné (skaná z několika přízí, obvykle ze dvou různých barev). Nopkovou (skaná s nopky nebo jsou nopky vloženy přímo do pavučiny a jsou již v pramenu a dále v přástu). Melanž (příze z různobarevných vláken).

Mezi nejčastěji používané příze patří zejména příze žinylkové, které jsou vyráběny na speciálních strojích. Jádrem žinylkové příze tvoří dvě seskané příze mezi které se do jednotlivých zákrutů vkládají nařezané úseky různě dlouhých nití (1 – 40 mm). Žinylkové příze potom vytvářejí ve tkanině vlasové efekty. [10]

Obr. č. 3: Ukázka použití žinylkové tkaniny

3.1.3 Vazba a dostava

Tkanina vzniká vzájemným provázáním nejméně dvou soustav nití. Vazba tkaniny je důležitá jak pro samotnou konstrukci textilie, kdy se vytváří vzor, vzhled a částečně i vlastnosti budoucího materiálu, tak i pro identifikaci jednotlivých typů tkanin. Vazba má vliv na pružnost, tuhost, splývavost i na omak tkaniny. Ovlivňuje její vzhled, částečně i tepelnou izolaci, prodyšnost, oděruschopnost a další vlastnosti tkanin.

Názvy vazeb:

- plátňová: nejmenší střída (počet osnovních a útkových vazných bodů, který se ve tkanině opakuje) vazby je 2/2.
  - odvozeniny: ryps, ryps šikmý, pravidelný, nepravidelný, zpáteční.
- keprová: nejmenší střída je 3/3. Kepry jsou buď osnovní anebo útkové podle toho, které vazné body ve střídě převládají. U keprů také rozlišujeme směr stoupání řádků na levý S a nebo pravý Z.
  - odvozeniny: kepr zesílený, kepr zesílený oboulícní, lomený, hrotový, křížový, víceřádkový, víceštupňový

- atlasová: nejmenší střída vazby je 5/5. Atlasy jsou podle převládajících vazných bodů buď osnovní anebo útkové. U pravidelných atlasů se vazné body nedotýkají.
  - odvozeniny: atlas nepravidelný šestivazný, zesílený, přísazovaný, smíšený, stínovaný atlas
- kombinované: vaflová vazba vychází z křížového kepru, kanavová vazba vychází z plátňové vazby, štruková vazba, žakárová vazba, atd. [7]

Plátňovou vazbu můžeme vidět např. na panamě která se používá na kostýmy a nebo na popelínu, který se používá na záclony v místech kde nechceme 100% propustnost světla. Další tkaninou v plátňové vazbě je i ryps nebo taft. Keprová vazba se využívá u středně těžkých látek, jako je např. gabardén, kašmír, glenček. V atlasové vazbě jsou tkané kupříkladu krep satén, atlas a jednobarevný brokát.

3.1.4 Úpravy

Úprava textilií patří k závěrečným úpravám. Můžeme ji provádět chemickými, fyzikálními nebo mechanickými způsoby.

Podle dosažených vlastností dělíme finální úpravy na tyto:

- vzhledové: česání, postřihování, broušení, mandlování, kalandrování, dekatování
- omakové: měkčící, tužící, plnící
- stabilizační: nesrážlivé, nemačkové, nežehlivé, neplstivé, protižmolkové
- ochranné: hydrofobní, oleofobní, nešpinivé, antistatické, nehořlavé, antimikrobiální [5]

Na dekoračních textiliích se v současnosti můžeme setkávat se všemi typy úprav, ale mezi ty nejvíce žádané patří; kreš – úprava tkaniny u syntetických materiálů, která se provádí tepelným zpracováním a působí mačkovým vzhledem. Mezi další patří vypalované vzory, které vznikají částečným chemickým odstraněním nití. Moaré – zde se používá speciální kalandr a tkanina má vzhled světlých vodotiskových efektů.

4. Hořlavosti dekoračních textilií

Klasifikační systém je založen na měření snadnosti zapálení a šíření plamene podle příslušných evropských metod zkoušení.

Šíření plamene u materiálů, které se nezapálí malým zdrojem zapálení, se klasifikuje za použití tohoto zdroje zapálení. U vzorků, které se nezapálí malým zdrojem, se použije pro klasifikaci větší zdroje zapálení.

Třída	Snadnost zapálení	Šíření plamene
1	Nezapálení podle EN 1101	1. značkovací nitě nepřežehly, bez hořících zbytků dle EN 13772
2	Nezapálení podle EN 1101	3. značkovací nitě nepřežehly, bez hořících zbytků dle EN 13772
3	Nezapálení podle EN 1101	3. značkovací nitě přežehly, anebo hořící zbytky podle EN 13772
4	Zapálení podle EN 1101	3. značkovací nitě nepřežehly, bez hořících zbytků podle EN 1102
5	Zapálení podle EN 1101	3. značkovací nitě přežehly, anebo hořící zbytky podle EN 1102
Třída 5-3 značkovací nitě přežehla, anebo hořící zbytky		
Třída 4-3 značkovací nitě nepřežehla, bez hořících zbytků		
Třída 3-3 značkovací nitě přežehla, anebo hořících zbytky		
Třída 2-3 značkovací nitě nepřežehla, bez hořících zbytků		
Třída 1-1 značkovací nitě nepřežehla, bez hořících zbytků		

Tab. Č. 1: Definice tříd podle výsledku hoření

Jak z této tabulky vyplývá, jsou požadavky na nehořlavost materiálu, hlavně ve veřejných sektorech nutností. [8]

V levé části následujícího obr.č. 4 lze vidět ukázkou hotelového pokoje vyrobenou z látek Trevira CS a v pravé části obrázku je vyroben vzorový pokoj ze standartních hořlavých látek bez Treviry CS i bez použitých nehořlavých úprav. Jak lze vidět látky z Treviry CS hoří oproti hořlavým látkám velmi pomalu a vlastně by se spíš dalo říci, že nehoří, ale že se taví.

Obr. č. 4: Ukázka šíření plamene u textilie vyrobené z Treviry a textile, která není vyrobena z Treviry ani na ní není použita nehořlavá úprava.

4.1. Trevira CS

Hra s ohněm a najednou vzplane ničivý požár. Nehořlavé textilie jsou nepochybně považovány za důležitou ochranu pro snížení tohoto nebezpečí. Trvale nehořlavé textilie Trevira CS však na rozdíl od látek, které byly impregnovány dodatečně (a mohou svou ochranou funkci ztratit), poskytují dlouhodobou bezpečnost.

Tento malý, avšak rozhodující rozdíl je již pevně zakotven do molekulové struktury: díky nehořlavému komonomeru, který je pevně integrován do polymeru vlákna, proto nemůže být nehořlavost nijak ohrožena. Nehořlavost vláken Trevira CS se testuje pomocí mnoha kontrolních postupů na národní i mezinárodní úrovni. Bezpečnost textilie Trevira CS ve všech těchto zkušebních mechanismech splňují nebo přesahují normy nehořlavosti. Vlákná Trevira CS se rozhodujícím způsobem liší od přírodních materiálů, jako je bavlna. Textilní charakter a specifické vlastnosti např. prodyšnost, stálobarevnost nebo velká pevnost však odpovídají nebo přesahují tato tradiční vlákna. [11]

5. Výroba dekoračních textilií

Výroba plošných textilií z vláken nebo nití je podmíněna požadovanými vlastnostmi plošné textilie a tudíž vychází z vlastností jak vláken, tak vyrobených nití.

Základními technologiemi výroby plošných textilií jsou tkaní a pletení. Speciálními oblastmi jsou plošné textilie vyráběny netkanou technologií, neboť využívají pouze vlákna zpevněná nestandardními způsoby výroby za použití různých principů, např. všívání, jehlování, pojení, lepení, povločkování, apod. Plošné textilie se dále různými způsoby mohou vzorovat.

Vzorování je možné rozdělit na dvě základní skupiny, a to vzorování pomocí vazby, anebo barevné vzorování. Strukturální vazbou nebo barevným rozlišením vystoupí vždy do popředí materiálová skladba a způsob výroby textilie. Povrch textilie potom může být hladký nebo vlasový. Přitom je důraz kladen na kultivovaný vzhled a požadované užité vlastnosti výrobku. Z tohoto důvodu musejí barva, struktura a materiál tvořit jednotný celek a zajistit požadované konečné vlastnosti. [8]

Výraznějšího estetického účinku se dosáhne u těch bytových textilií, při kterých se vazbou vytvoří zajímavé efekty a kde výsledné barevné působení vzniká buď použitím vícebarevných barev – ať již melanžováním, melírováním a sdružováním, nebo když se kombinují vícebarevné příze. Do této skupiny patří i potisk. Neméně důležitá je i konečná úprava plošných textilií, která dodává výrobku požadované užité a vzhledové vlastnosti.

5.1. Tkané dekorační textilie

Mohou být v hladkém jednobarevném provedení nebo potištěné či se strukturálním vzhledem. Plátňová vazba je nejčastěji používá zvláště u tisků, keprová vazba vytváří šikmé řádkování, atlasová vazba se používá zvláště u hedvábnických typů tkanin. Rypsové vazby jsou charakteristické svým vroubkováním. Často se nahrazuje rypsová vazba vazbou plátňovou s použitím silnějších a jemnějších útků. Dekorační tkanina dostává specifický rustikální vzhled. U některých vzorových detailů se používá panamová vazba, která je odvozena od vazby plátňové. Vždy dvě nitě tvoří menší otvory, které zvláště na okenních závěsech, při průniku světla vypadají velmi efektně. Stejného efektu se dosahuje i použitím

kanavové vazby. Krepovými vazbami se vytvoří drsný, hrubý a zrnitý povrch tkaniny. Tyto tkaniny dobře splývají, méně se mačkají, většinou se používají potištěné.

Dle barevného provedení se dělí na jednobarevné hladké, barevně snované nebo pestře tkané hladké. Dekorační tkaniny s velkoplošnými, vícebarevnými motivy nebo kombinací matných lesklých míst, využívají možnosti žakárových zařízení tkacích stavů.[6] K dekoracním textiliím patří i vlasové tkané textilie. Do této skupiny patří i samet, plyš a velmi módní žynlková tkanina. Na dekoracních a čalounických materiálech se stále více uplatňuje efekt kombinace míst vlasových s místy hladkými nebo transparentními.

5.2. Pletené dekoracní textilie

Vyrábějí se pletařskou technologií, většinou na osnovních pletařských strojích. Pletení se zvláště využívá u řídkých průsvitných závěsů (inbetween), protože dosažení řídkého vzoru je problematické u tkanin, kde se posouvají nitě ve vazbě. [6] V pletených dekoracních textiliích není využití až tak používané. Použití pletených textilií je spíše u pletených záclonovin jako jsou např. rašlové záclonoviny – jedná se řídkou pleteninu a její základní vzor je vytvářen kladením pod jehlami. Dalším typem pletených záclonovin jsou Galonové záclonoviny – jedná se o pleteniny, kde jsou očka vytvořená ze dvou soustav nití.

5.3. Netkané dekoracní textilie

Pro výrobu dekoracních textilií využívají pouze v omezené míře, a to ve speciálních případech, kdy je zapotřebí vytvořit netradiční vlastnost výrobku. Netkanou textilií nazýváme plošnou textilií vyrobenou zpevněním stříží nebo nekonečným vláknem, případně nití, mechanickým nebo fyzikálně-chemickým způsobem či jejich kombinací. Mechanicky zpevněné textilie mohou být provázány vlákny (vpichováním, proplétáním bez vazných nití) nebo soustavou vazných nití. Fyzikálně-chemickým způsobem jsou textilie zpevněny kapalnými pojivy, pevnými pojivy, aktivací fyzikální (teplo), aktivací chemickou (rozpuštěním) nebo jejich kombinací. Do této skupiny nepatří plošné textilie vyrobené klasickým plstěním. [6]

5.4. Dekorační textilie vyrobené jiným způsobem

I netradiční výroba má v dekoračních textiliích již své nepostradatelné místo. Snad také proto, že cena těchto textilií díky jednoduchosti zpracování je jedna z nejnižších. Základem propletu známého pod obchodním názvem Arachne je základní rouno, které je propleteno syntetickými nitěmi. Textilie Malimo je založena na způsobu proplétání útkových nití. V obchodech jsou k dostání pod názvem Malimex. Tyto dekorační materiály jsou většinou potiskované nebo využívají lesklých efektivních nití jako vzoru. [6]

6. Trendy

Každoročně se ve Frankfurtu nad Mohanem koná na počátku kalendářního roku mezinárodní výstava bytového textilu Heimtextil. Zde jsou vždy uváděny nové trendy na následující sezónu. Tyto trendy jsou určující nejenom pro architekty a bytová studia ale i pro konečné zákazníky. Můžeme je vidět jak při prezentaci jednotlivých výrobců a dodavatelů, tak i ve společné prezentaci. Tato prezentace je vždy rozdělena do čtyř expozic, kdy každá expozice se prezentuje samostatně a je vždy zaměřena na jednu skupinu barev.

Převážně je důraz kladen na kombinace barev, které musí vyjádřit jednotný celek. V posledních letech je orientace na přírodní materiály s efektivními povrchovými úpravami. U vzorovaných materiálu se používají přírodní vlákna v kombinaci se syntetikou, která dává bavlně, lnu a hedvábí jemný omak a jasné efekty.

Co se týče vzorů dají se současné trendy rozdělit do čtyř skupin. Vzory, které odrážejí přírodu (květy, listy, stromy, atd.), romantické motivy (17. a 19. století, zátiší, parky, atd.), geometrické motivy (pruhy, kostky, diagonály, atd) a poslední jsou vtipné motivy (komiksové postavičky).

7. Dokumentace dekoračních látek

Tkaniny jsou na první pohled charakteristické svým vzorem. Často se podle vzorů nazývá i typ tkaniny, ať je vyroben z jakéhokoliv materiálu. Vzor bývá vytvořen barevným snováním, různě barevnými útky, tiskem nebo jinou výrobní technologií. Zákazníci si vždy vybírají textilie dle těchto na první pohled viditelných kritérií. Ne však každý vzor a sležení je vhodné do každého interiéru.

7.1. Vzory dekoračních tkanin

Káro kostka – vzor vytvářený použitím příze nejméně dvou barev v osnově i útku nebo tiskem tak, že na tkanině jsou barevné obrazce ve tvaru čtverce nebo obdélníku. [7] Tento vzor je vhodný na závěsy, krátké záclony, ale i ubrusy a povlečení do venkovských lidových interiérů. Většinou se preferuje v přírodních materiálech.

Obr. č. 5: Ukázka vzoru káro kostka

Okenní káro – vzor s nápadným, ale i méně nápadným kárem, vytvořený ze dvou až čtyř barevných nití snováním a házením na hladké či nevýrazně vzorované půdě. [7] V interiérech se tento vzor používá velmi málo a většinou je vidět v pánských pracovnách a nebo kancelářích.

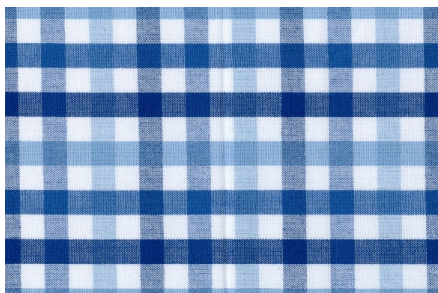
Obr. č. 6: Ukázka vzoru okenní káro

Skotská kostka – je všeobecný název pro kostku, připomínající skotský tartan. Barevné ladění a počty nití v káru skotské kostky může být odlišný. [7]

Obr. č. 7: Ukázka vzoru skotská kostka

Vichy káro – Je střední velikosti ve dvoubarevném provedení, často se uplatňuje jako fond v technice vzor na vzor u tisků. Název je odvozen od francouzského města Vichy. [7] Použití spíše na ubrusy, utěrky a drobné dekorační předměty.

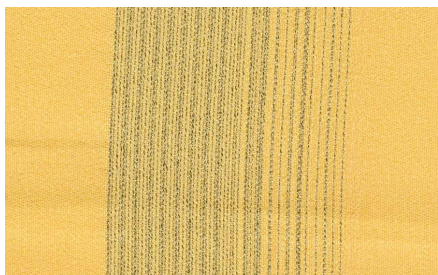
Obr. č. 8: Ukázka vzoru vichy káro

Rybí kostra – u nás také známá jako stromkový vzor nebo také fišket. Vzor s lomeným řádkováním vytvořený lomenou keprovou vazbou, která může být různé šířky, časté je zdůraznění této vazby použitím kontrastních osnovních a útkových nití. [7] V interiérech se používá převážně na sedací nábytek.

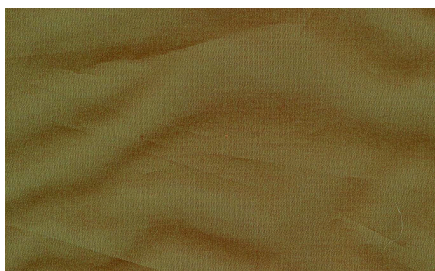
Obr. č. 9: Ukázka vzoru rybí kostra

Degradé – Vzor tkaniny, jehož barevné seskupení vychází od světlého až k tmavému tónu, poté se láme a opětovně se opakuje. Tím vznikají násilné schodovité barevné přechody. Uplatňuje se především u tištěných a tkaných vzorů. [7]

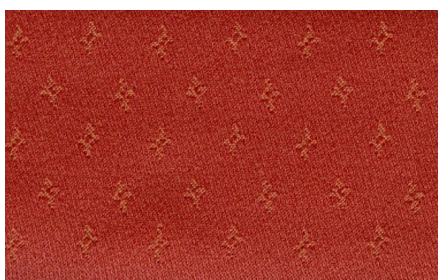
Obr. č. 10: Ukázka vzoru degradé

Šanžán – vzor tkaniny s měňavým efektem vytvořený zatkáním kontrastně barevného útku proti osnově. Vzor se uplatňuje především u hedvábnických tkanin. [7] Je používán v soukromém sektoru pro okenní dekorace a bytové doplňky.

Obr. č. 11: Ukázka vzoru šanžán

Medailon – všeobecné označení pro malý nebo středně velký osamocený vzor barevně zvýrazněný na jednobarevné nebo velmi jemně vzorované půdě tkaniny. [7] Použití vzoru na kobercích, v zámeckých interiérech a pro hotely na závěsy a potahy.

Obr. č. 12: Ukázka vzoru medailon

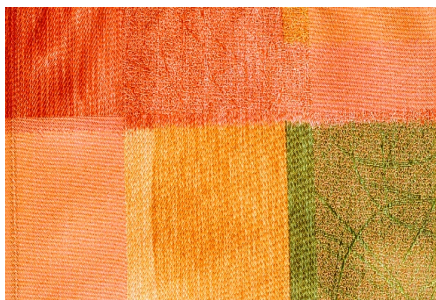

Brošé – vzor s drobnými motivy napodobující výšivku, tvořený zvláštním útkem, který je pouze v místech motivu k druhému se odstřihne. [7] Použití vzoru na zámecké interiéry a hotely (závěsy, potahy).

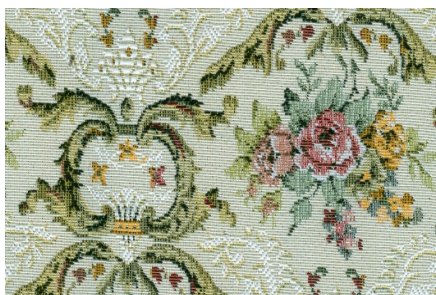
Obr. č. 13: Ukázka vzoru brošé

Patchwork – tištěný nebo tkaný vzor, který má vzhled sešitých malých kousků různých vzorů a barevností. [7] Použití převážně na potahy a polštářky.

Obr. č. 14: Ukázka vzoru patchworku

Žakárový vzor – je velkoplošný vzor vyznačující se velkou střídou vazby, kterou nelze tkát na listových stavech a proto se tká na žakárových tkacích strojích. Vzor může být v různých vazbách nebo v kombinaci různých vazeb. [7]

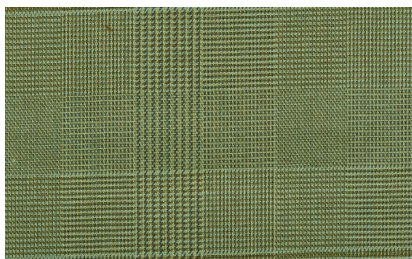
Obr. č. 15: Ukázka žakarového vzoru

Eternelový vzor – vyznačuje se drobnými, velmi jednoduchými motivy, které jsou pravidelně rozloženy po celé ploše textilie. Používá se u potiskovaných textilií. [7] Použití na závěsy a ubrusy.

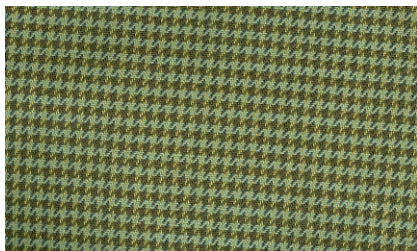
Obr. č. 16: Ukázka eternelového vzoru

Glenček – název pro větší káro ve dvou něco vícebarevném provedení vytvořený barevným snováním a barevnými útky. Vytváří káro s jemnou kresbou. Jde o káro z oblasti Skotska, přesněji ze skotského panství Glen Urquhart, odkud pochází toto typické káro. U nás běžně používaný název esterázy je vlastně glenček, který dostal název podle rakousko-uherského šlechtice, který s oblibou nosil tkaninu s tímto kárem. [7]

Obr. č. 17: Ukázka vzoru glenček

Pepito – vzor s drobnou kostičkou tkaný ve vazbě plátnové nebo keprové ve dvou kontrastních odstínech v poměru 2:2, 4:4 nebo u jemných přízí maximálně 6:6, nebo je vzor docíleno tiskem. V případě kombinace keprové vazby a střídání nití 6:6 vzor připomíná kohoutí stopu. Název je odvozen od jména španělské tanečnice Pepity, která tento vzor nosila nebo ze španělského pepita – tmavá bavlníková semena, která v bavlně výrazně vystupují a připomínají výraz tkaniny. [7]

Obr. č. 18: Ukázka vzoru pepito

7.2. Názvy tkanin

Tkaniny lze dělit dle typu na bavlnářské, lnářské, vlnářské a hedvábnické.

Tkaniny bavlnářského typu

Bavlnářské tkaniny jsou vyrobeny z bavlněných vláken, z chemických vláken bavlnářského typu nebo jejich směsí tak, že mají vzhled i charakter tkaniny z bavlněných vláken. Tyto tkaniny vynikají příjemným omakem a výbornou savostí. Bavlnářské tkaniny lze dělit různými způsoby:

- podle výrobní technologie
- podle způsobu vybarvení
- podle účelu použití

Tkaniny bavlnářského typu jsou dále uspořádány tak, aby bylo možno postihnout i malé rozdíly mezi podobnými typy. Použití je velmi široké.

Tkaniny lnářského typu

Pro lněné příze je charakteristická nestejněměrnost jemnosti, její větší přirozený lesk a hladkost než příze bavlněné. Tyto vlastnosti přízí jsou pak charakteristické i pro tkaniny vyrobené ze lnu. Oproti bavlně má len větší pevnost a trvanlivost a proto i lněné tkaniny jsou mnohem pevnější a trvanlivější. Na omak jsou lněné tkaniny tužší a chladivější. Lze je dělit podle různých hledisek:

- použitého materiálu – lněné, kombinované, tkaniny z chemických vláken a tkaniny z tzv. kotonizovaného lnu
- použité technologie úpravy – rezné, bělené, dobělované a jinak upravené
- stupně bělení či zabarvení
- účelu použití

Tkaniny vlnářské typu

Vlnářské tkaniny se tkají z vlněných přízí nebo přízí vypředených z chemických vláken vlnářského staplu nebo ze směsí tak, že mají charakter tkaniny z vlněných vláken. Vlněné tkaniny jsou oblíbené právě pro své specifické vlastnosti, jako je vynikající tepelná izolace, hřejivost, pružnost, dobrá nasákavost, malá mačkavost, výborné zpracovatelské vlastnosti, hlavně dobrá tvarovatelnost napařováním a žehlením. Další typickou vlastností vlněných tkanin je plstivost. Lze je dělit podle hledisek:

- dle způsobu vybarvení – jednobarevné, vícebarevné
- dle způsobu použití

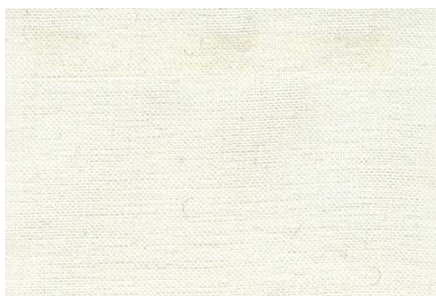
Tkaniny hedvábnického typu

Hedvábnické tkaniny jsou vyrobeny z přírodního hedvábí nebo chemických nekonečných vláken. Často se používá kombinace nekonečného chemického multifilu jedné soustavy nití a střížových přízí v druhé soustavě. Tkaniny mají různou strukturu a omak, jsou však převážně s lesklým povrchem, vždy mají charakter hedvábnické tkaniny. Lze je dělit dle následujících hledisek:

- podle použité suroviny – z přírodního hedvábí, z chemických nekonečných vláken, ze stříže, kombinací všech předchozích variant
- podle vybarvení – jednobarevné, pestře tkané, potištěné
- podle vzoru – hladké, listové, žakárové
- podle použití

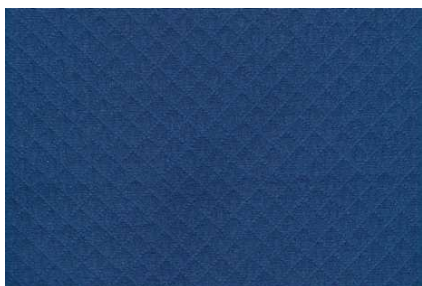
7.3. Tkaniny

Mušelín – bavlnářský typ je vyroben z volně točených neopalovaných přízí v plátnové vazbě. Na povrchu jsou znatelná odstávající vlákna. U vlnářského typu je vyrobena z jednoduché velmi jemné česané příze v plátnové vazbě. Název je odvozen od města Mosul, kde byly původně vyráběny původní bavlněné mušelíny. [7] Použití na záclony do hotelů (s nehořlavou úpravou), římské roletky či japonské stěny.

Obr. č. 19: Ukázka tkaniny mušelín

Piké – tkanina má tužší omak, s plastickým geometrickým vzorem. Tato skupina tkanin bývá také označována jako stehové tkaniny díky své konstrukci. Na lícni straně jsou jemné příze, stehové příze vytváří na tkanině „stehy“, zvýrazněné větším napětím těchto nití. Často bývá použito pro zvýraznění plastického vzoru i hrubších výplňkových. Použití těchto tkanin je značně ovlivněno módou. Lze použít u bavlnářského i vlnářského typu. [7] Použití na přehozy, příkrývky a polštáře.

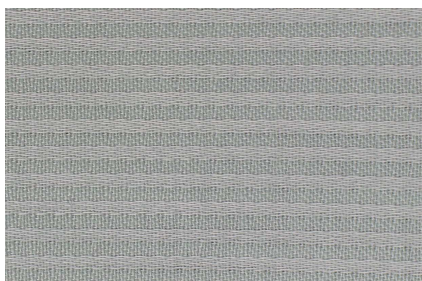
Obr. č. 20: Ukázka tkaniny piké

Damašek – bavlnářská tkanina hustě dostavená, často lesklá, vyrobená z jemných přízí. Tká se žakárovou technikou v atlasových vazbách s velkoplošnými vzory. Velkoplošný vzor se nejčastěji vytváří střídáním osnovních a útkových vazeb. Lze použít jak u bavlnářských i lnářských typů. [7] Použití v interiérech na ubrusy, rautové suknice pro hotely a dále pak také na povlečení.

Obr. č. 21: Ukázka tkaniny damašek

Atlas grádl – hustá tkanina, střední hmotnosti s charakteristickými podélnými pruhy. Vzoru se dosahuje střídáním osnovních a útkových atlasových vazeb. Pruhy jsou různých šířek a v rozmanitých vzorových obměnách. [7] Použití na povlečení.

Obr. č. 22: Ukázka tkaniny atlas grádl

Klot – tkanina střední hmotnosti tkaná z jemných ostře točených osnovních nití a méně točených útkových nití. Tká se v útkové atlasové vazbě s vysokou dostavou. [7] Používá se na prošívané přikrývky.

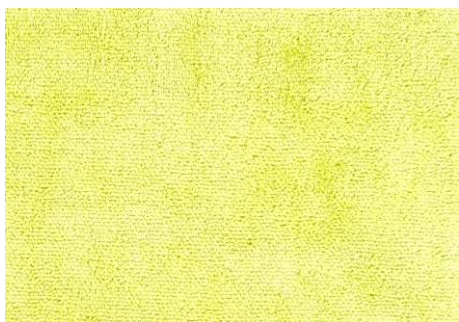
Obr. č. 23: Ukázka tkaniny klot

Manšestr – tkanina vlasová, střední až velké hmotnosti s různými šířkami plastických vlasových podélných pruhů. Tkanina má jednu osnovu z jemných skaných přízí a dvojí útek. Jeden útek je vazný, druhý vlasový je po utkání rozřezán. Vlas se pak napařuje, kartáčuje, postřihuje. Název je odvozen od anglického města Manchester, kde se tyto tkaniny vyrábějí. [7] Vhodné použití na čalounění sedacího nábytku.

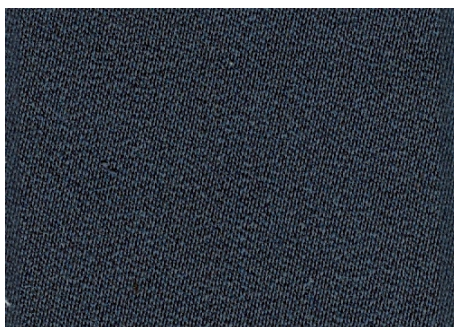
Obr. č. 24: Ukázka tkaniny manšestr

Samet – vlasová tkanina střední hmotnosti s hustým krátkým vlasem, který je vytvořen řezáním vlasového útku – útkový samet nebo řezáním vlasové osnovy – osnovní samet. Pořezání se vlas kartáčuje, postřihuje a dále upravuje různými způsoby. [7] Lze jej vidět na závěsech, oponách, židlích či sedacím nábytku.

Obr. č. 25: Ukázka tkaniny samet

Satén – tkanina s lesklým hustým povrchem, které jsou tkané ve velmi husté atlasové vazbě. Název je odvozen z latinského seta – lesklý. [7] Použití na závěsy, ubrusy, rautové suknice, ale i na povlečení.

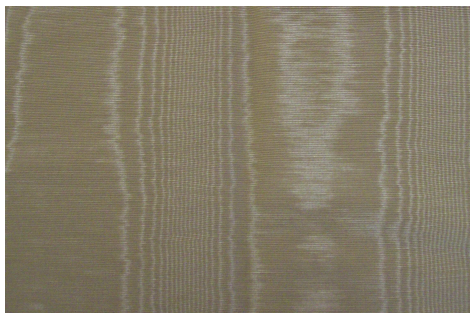
Obr. č. 26: Ukázka tkaniny satén

Matlasé – tkanina střední hmotnosti s plastickým vzorem a někdy počesanou rubní stranou. Vyrábí se technikou dvojitých tkanin, u nichž vzorují spojovací nití a vytváří žádaný plastický stehový vzor. Na matlasé se používá hedvábných přízí, bavlnářských, vlnářských nebo syntetických přízí. Název je odvozen od z francouzského matelassé – vpolštářování nebo z arabského matlasé – polštářování postele. [7] Vhodné použití na závěsy, přehozy polštářky i japonské stěny.

Obr. č. 27: Ukázka tkaniny matlasé

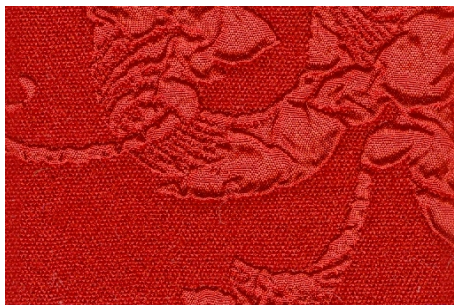
Moaré – tkanina střední hmotnosti, nejčastěji tkaná v rypsové vazbě, na níž jsou moaré úpravou vytvořeny nevýrazné vzory připomínající vodotisk nebo mramor. [7]

Obr. č. 28: Ukázka tkaniny moaré

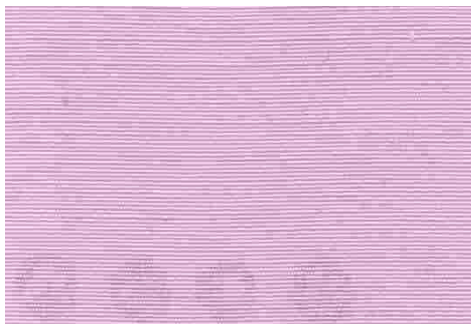
Kloké – nebo také záhybová tkanina – je střední až velké hmotnosti s plastickým, vrásčitým povrchem. Plastického vzhledu je dosaženo vhodnou kombinací krepových nití v osnově a útku s následným vysrážením nebo použitím dutinné či stehové vazby. Kloké je nekraste v jednobarevném uni provedení. Název je odvozen o francouzského cloque – srážení. [7]

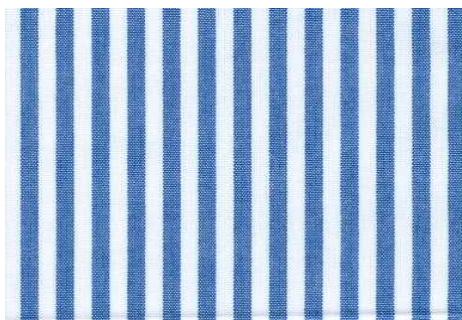
Obr. č. 29: Ukázka tkaniny kloké

Ryps – tkanina vyznačující se převážně příčným žebrováním, ale také podélným nebo šikmým žebrováním. Vlnění ryps je tužší tkanina střední hmotnosti, plného omaku, tkaná ve vazbě rypsové nebo také plátnové vazbě s použitím hrubšího útku a hustě dostavené jemnější osnovy. V hedvábnických tkaninách je nejčastěji barevná matová i lesklá střední až těžší hmotnosti. [7]

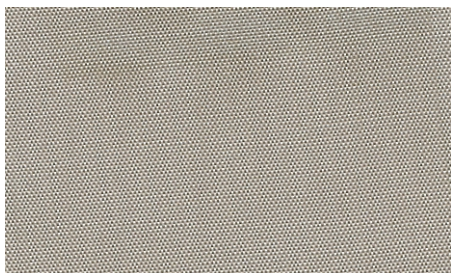
Obr. č. 30: Ukázka tkaniny ryps

Kanafas – Bavlnářská tkanina tkaná ze středně hrubých přízí plátnové vazbě. Charakteristické je příčné pruhování, ale i drobné kostky v modré červené nebo i jiné barvě, mnohdy bývá zdoben vazebnými efekty. [7] Použití na ložní prádlo, ubrusy.

Obr. č. 31: Ukázka tkaniny kanafas

Taft – hedvábnická tkanina v plátňové vazbě tužšího omaku s mírným kovovým leskem. Osnovní nitě jsou hustě dostaveny. Vyrábí se z přírodního hedvábí nebo viskóзовého multifilu v různých obměnách. Název odvozen z italského taffeta – lesklý. [7]

Obr. č. 32: Ukázka tkaniny taft

Šantung – hedvábnická tkanina v režných barvách malé hmotnosti s plastickým povrchem získaným zatkáváním nestejněměrných hrubších útkových přízí např. z divokého hedvábí. Tká se v plátňové vazbě. Název je odvozen od jména čínské provincie Shantung, známé výrobou hedvábnických tkanin tohoto typu. [7] Použití na závěsy, japonské stěny či římské rolety.

Obr.č. 33: Ukázka tkaniny šantung

V této části práce byly vybrány pouze určité vzory a typy tkanin, tak jak se s nimi v praxi nejvíce pracuje. Výběr byl náročný zejména sběrem vhodných vzorků a jejich následným skenováním a úpravou. Veškeré tyto podklady byly dále použity pro tvorbu E-learningových stránek v prostředí Moodle pro studenty Textilní fakulty. Tyto podklady by se dále daly použít nejenom jako výukový program pro studenty, ale i pro zaměstnance dekoračních a bytových studií.

8. E-learning

E-learning je nový, v dnešní době již velmi známý, typ výuky. Na internetových stránkách Moodle (Moodle, 2007) se uvádí následující definice: "*E-learning není nic jiného než efektivní využívání informačních technologií v procesu vzdělávání*" jako internet, CD-ROM, elektronická komunikace mezi studenty, studentem a učitelem tzv. tutorem atd.

Hlavním rozdílem mezi klasickou výukou a e-learningem je to, že při e-learningu chybí fyzická přítomnost učitele.

Slovo e-learning se často zaměňuje s pojmem „on-line výuka“. On-line výuka ale předpokládá on-line spojení učitele a studenta. Učitel tedy musí být fyzicky přítomen u počítače, aby mohl komunikovat se studentem, odpovídat na jeho dotazy, připomínky, zkoušet ho a zjišťovat, jak danému tématu student rozumí. Pojem e-learning ovšem zahrnuje i způsob off-line výuky. Toto spojení už nezajišťuje přímé spojení mezi vyučujícím a studentem. [1]

Hlavní rysy e-learningu:

- využití internetu jako komunikačního kanálu
- maximální flexibilita
- přístup kdykoli a odkudkoli
- individuální načasování studia
- rozmanitost řešení dle požadovaného rozsahu
- vysoká efektivita řešení pro rozsáhlá nasazení
- úspornost řešení z dlouhodobého hlediska
- bezproblémová slučitelnost s klasickými technologiemi vzdělávání

Znamé možnosti využití e-learningu :

- interní školení pro firemní zaměstnance (počítačové programy, nové produkty, firemní procesy)
- školení externistů (distributoři, dodavatelé, zákazníci)
- státní správa a samospráva (školení nových předpisů, jednání s klienty)
- školství (řešení kapacitních problémů, celoživotní vzdělávání)

8.1 Pojmy

Abychom co nejlépe pochopili texty o E-learningu je potřeba upřesnit si pojmy, které se tu vyskytují. Písmeno E prochází celým textem a je to zkratka od slova electronic (elektronická zařízení). Mezi ně patří i počítače, notebooky, elektronické diáře, mobilní telefony atd. Tady všude je uplatnění E-learningu (elektronické vzdělávání) [11]

Pojem E-learning:

Je to systém neustále měnící svoji podobu i rozsah nám nabízených možností. Ale i tak si v následujících příkladech ujednotíme co vlastně E- learning je.

Jako systém:

- E-learning je termín všeobecně užívaný ve vztahu k počítačově zdokonalenému vzdělávání [11]
- E-learning je vzdělávací proces, využívající informační a komunikační technologie k tvorbě kurzů, k distribuci studijního obsahu a komunikaci [1]

Jako prostředek:

- E-learning je výuka s využitím výpočetní techniky a internetu [11]
- E-learning je forma využívající multimediální prvky – prezentace a texty s odkazy, animované sekvence, elektronické modely procesů, sdílné pracovní plochy atd. v systému pro řízení studia [11]
- E-learning představuje využití jednotlivých E-learningových aktivit ve vzdělávání. Ne vždy je nutné tvořit obsáhlé e-kurzy, protože jsou podporovány takové mechanismy, které pomáhají ulehčit práci a vylepšit výuku [12]

Jako zdroj informací:

- E-learning je jakékoli využívání elektronických materiálních a didaktických prostředků k efektivnímu dosažení vzdělávacího cíle s tím, že je realizován nejenom prostřednictvím počítačových sítí. [11]

Jako proces:

- E-learning je vzdělávací proces, využívající informační a komunikační technologie k tvorbě kursů, k distribuci studijního obsahu, komunikaci mezi studenty a pedagogy a k řízení studia. [11]

Z uvedených definic si lze představit E-learning pouze jako jeden jediný vzdělávací kurz konkrétního zaměření nebo aplikační systém, který řídí jednotlivé kurzy.

8.2 Proč E-learning

Cílem E-learningu je využívat maximálně všech zdrojů a prostředků pro učení, minimalizovat čas a tím snížit finanční prostředky.

Dle výzkumů si studenti zachovají velmi málo informací, které pouze slyší. 40% z informací, které slyší a vidí a zhruba 75% z informací které slyší i vidí a zároveň si je mohou vyzkoušet. [12] Proto byla předchozí kapitola doplněna řadou fotografií dekoračních textilií.

Výhody E-learningu:

- Snížení nákladů – pro školu - náklady na místnosti a pedagoga, zajištění výuky, pro studenta – náklady na cestovné a bydlení
- Časově nezávislé a individuální studium – studenti mohou studovat kdekoliv a kdykoliv
- Zajištění vysoké úrovně předávaných znalostí – lze zde uvést více příkladů z praxe a rychleji doplňovat dle nových trendů a výrobních procesů.

Nevýhody E-learningu:

- Odsobnění výuky – chybí přímý kontakt s vyučujícím
- Nevhodnost pro každého
- Znalosti jsou podávány pouze jedním způsobem – nelze použít názorniny např. zkoumat látky pomocí mikroskopu
- Nutnost zobrazovacího zařízení – zde je ale možnost tisku, což nám ale výuku prodraží

E-learning lze použít jako vynikající a téměř dokonalý doplněk studia, ale nelze jím plně nahradit výuku. Textilní zbožíznalství je nauka o textilních materiálech. Odborné pojmy, které jsou uváděny v kapitole, není možno v krátkém semináři procvičit tak, aby student byl připraven na závěrečné zkoušení. Pomocí E-learningu vzniká možnost učení dle vlastních možností, procvičování, a tak i upevňování znalostí.

9. Co je to Moodle

Mezi tvůrci E-learningových kurzů je Moodle známý jako software pro tvorbu výukových systémů a elektronických kurzů na internetu. Používání software Moodle je volně přístupné a bez jakéhokoli poplatku. Svým uživatelům se snaží poskytnout co největší svobodu. Je však, ale chráněn autorskými právy a pokud jej chceme používat musíme souhlasit s jejich podmínkami. Mezi ty patří:

- že tento zdroj bude poskytován i ostatním
- že nebudeme měnit ani odstraňovat původní údaje o licencích a autorských právech
- že budeme uplatňovat stejné licenční podmínky i u jakýchkoli odvozených produktů

Mezi základní charakteristické znaky prostředí Moodle patří:

- Podpora prvků vzdělávání
- Má snadnou instalaci
- Důraz je kladen na zabezpečení tohoto softwaru
- Je vhodný pro E-learningovou výuku
- Při instalaci se určí administrátor, který o server pečuje
- Na každém serveru může být až několik tisíc různých kurzů, které se dělí do určitých kategorií

Moodle se snaží nechat nastavení a užívání tohoto softwaru co nejvíce na samostatném uživateli, ale přitom zůstává zabezpečen vysokým stupněm ochrany.

Povolení tvorby výukového programu:

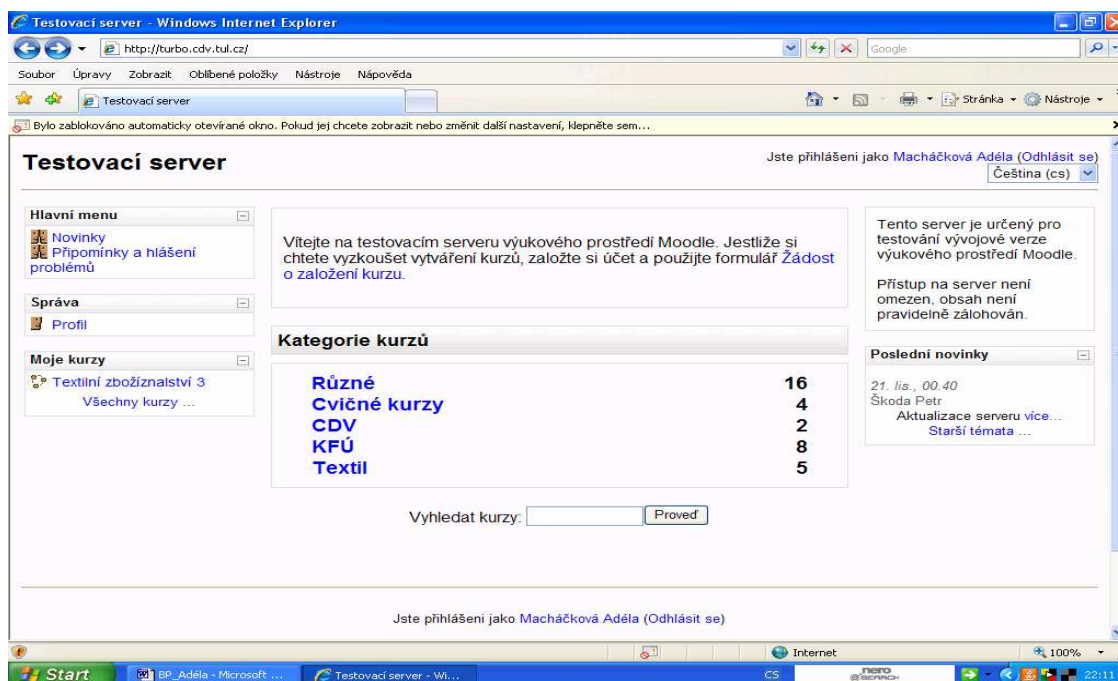
K tvorbě výukového programu je zapotřebí mít učitelský účet. Ten určuje administrátor, který má právo sám vytvářet kurzy. Učitelem může být kdokoli z uživatelů kdo má tyto práva. Lze zde také určovat a nebo omezovat přístup do kurzů pouze pro určité skupiny studentů. Administrátorem lze také nastavit dobu po které je student odhlášen pokud kurzy nenavštěvuje.

10. Tvorba výukového programu

Cílem této kapitoly je vytvořit pro studenty učební materiály pomocí programu Moodle. V této práci je zaměřena na dekorační textilie, což znamená jejich výrobu, použití a dokumentaci. Abychom mohli začít se samostatnou tvorbou programu bylo zapotřebí vybrat vhodné vzorky dekoračních textilií. Aby byly ve výukovém programu dobře rozpoznatelné, bylo potřeba vzorky textilií nejdříve naskenovat a potom upravit pomocí programu photoshop tak abychom je mohli použít pro výuku.

10.1 Přihlášení do Moodle

První fáze v programu spočívá v přihlášení a vytvoření příslušné kapitoly, se kterou potom studenti pracují. Přihlášení probíhá na internetových stránkách <http://turbo.cdv.tul.cz/>. Před samostatným vytvořením kapitol je nutné přihlásit se jako učitel. Toto nám umožní začít vytvářet program. Jakmile jsme přihlášení, tak si v levé části obrazovky v Moje kurzy najdeme v textilním zbožíznalství kapitolu Dekorační textilie. Pak si v pravém horním rohu obrazovky zvolíme Zapnout režim úprav. Tím se na obrazovce objeví různé ikony, které jsou pro ostatní uživatele skryty. Tyto ikony nám umožňují různé tvoření, úpravy, přesuny a doplnění stávajících textů.

obr.č. . 34 Vzhled stránky při vstupu do Moodle

10.1.1 Význam ikon

Za každou z činností je zobrazeno pět základních ikon. Každá z nich má svou specifickou funkci. Tyto ikony jsou pouze pro tvůrce.

➔ **Přesunout doprava** – přes tuto ikonu lze posouvat doprava nebo doleva. Můžeme jí tím oddělovat od ostatních činností a zdůrazňovat její podstatu.

↔ **Přesunout** – touto ikonou můžeme posouvat text na jiné místo v kapitole i mimo ně.

🔧 **Aktualizovat** – touto ikonou můžeme texty měnit

✕ **Odstranit** – touto ikonou lze odstranit texty

👁 **Skrýt** – touto ikonou můžeme průběžně skrývat a ukazovat dané kapitoly

➕ **Přidat novou kapitolu** – touto ikonou lze do knihy přidat novou podkapitolu nebo kapitolu

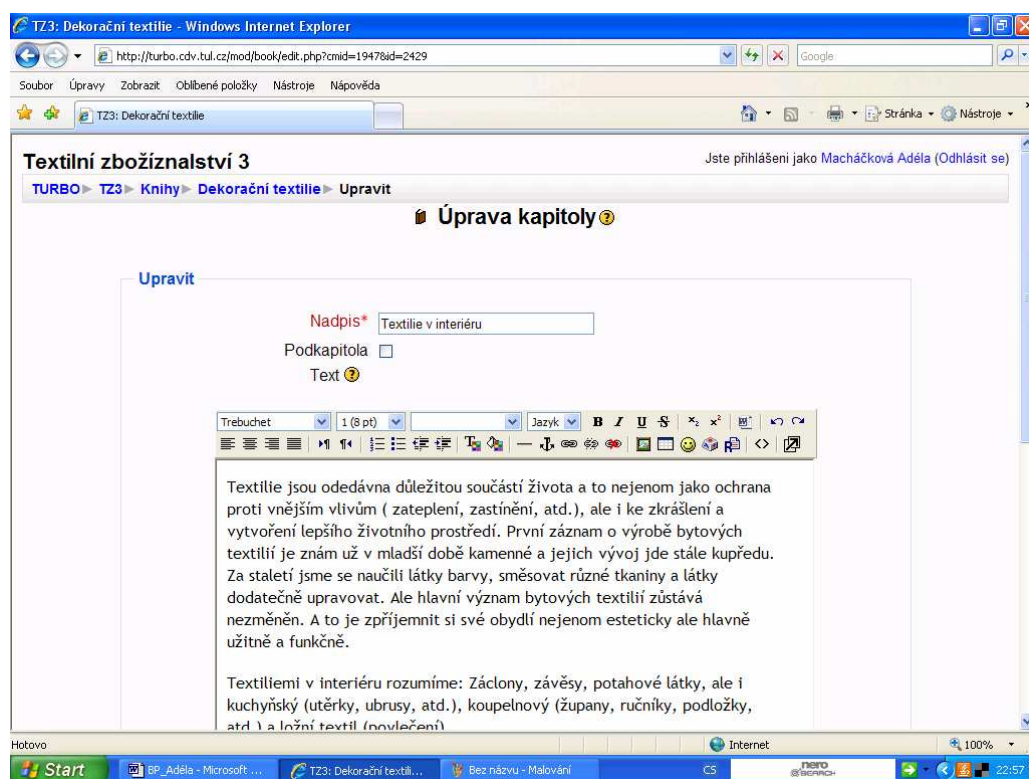
↑ ↓ **Dolu a nahoru** – touto ikonou lze přesouvat kapitoly a podkapitoly

10.1.2 Tvorba knihy

Hlavní podstatou při vytváření E-learningového kurzu je důležité vybrat si styl v jakém bude kurz vytvořený. V tomto případě se jedná o styl Kniha. Ta tvoří základ a obsahuje důležité informace. Styl kniha si zvolíme v nabídce přidat činnost. Zde si pak můžeme rozdělit kurz do kapitol a podkapitol.

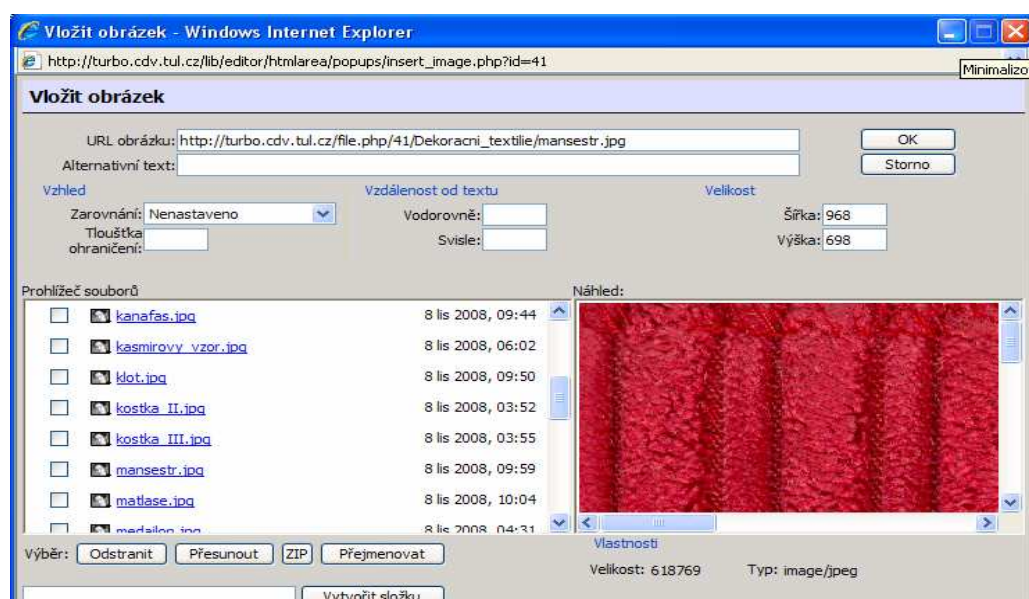
10.1.3 Tvorba a přidávání kapitol

Kapitoly se přidávají pomocí ikony ➕ přidat novou kapitolu. Zde si zvolíme název kapitoly a pak už jen tvoříme samotný text. Stejným způsobem tvoříme i podkapitolu. Tu však musíme zaškrtnout. Psaní textu probíhá stejně jako při psaní textu v MS wordu.

obr. Č. 35 Vzhled stránky při tvorbě kapitoly

Vkládání fotek a jiných obrázků umožňuje vytvořit širokou databázi. Při kliknutí na ikonu vložit obrázek, se rozbalí okno do kterého nahráváme obrázky se souborů v počítači. Ty později vkládáme do textu. Vzhledem k tomu máme obrázky uloženy i když jej nepoužijeme v textu.

Obr. Č 36 Vzhled stránky při vkládání obrázků

11. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo vytvořit E-learningovou kapitolu na téma dekorační textilie. Aby práce působila uceleně, bylo nejdříve potřeba teoreticky zpracovat dekorační textilie a tyto znalosti potom aplikovat při tvorbě kurzu v prostředí Moodle.

Ve druhé části bylo nutné vybrat a zdokumentovat vzorky dekoračních textilií. Tyto vzorky později sloužily při tvorbě obrazové dokumentace v E-learningu. Důležité bylo vybrat a zpracovat vhodné typy vzorků, včetně způsobu jejich použití a charakteristiky. Všechny textilie byly naskenovány a upraveny pomocí programu photoshop. Tyto vzorky byly potom vkládány do výukového programu E-learningu.

V poslední části práce jsou popsány funkce, možnosti a tvorba kurzu v prostředí Moodle tak, aby byl pro studenty Textilní fakulty co nejefektivnější, nejsrozumitelnější a jeho využívání usnadnilo čas při studiu. Tato kapitola pak pouze doplňuje celou řadu jiných kapitol z textilní zbožíznalství. Celá kapitola je přístupna na webových stránkách:

<http://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=1947>

(přístupové heslo TZ3)

12. Zdroje

- [1] Hlavní strana - MoodleDocs. [cit. 3. 12. 2007]. Dostupné na World Wide Web: <http://docs.moodle.org/cs/>.
- [2] Kontis e-Learning: Co je e-Learning. [cit. 5. 1. 2008]. Dostupné na World Wide Web: http://www.e-learn.cz/uvod_coje.asp?menu=elearning&submenu=coje.
- [3] Kontis e-Learning. [cit. 5. 1. 2008]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.e-learn.cz>.
- [4] Kovačič, V. Kapitoly z textilního zkušebnictví. Liberec: TUL, 2004. ISBN 80-7083-823-X.
- [5] Kryštůfek, J., Machaňová, D., Odvárka, J., Prášil, M. Technologie zušlechťování. Liberec: TUL, 2002. ISBN 80-7083-560-5.
- [6] Pařilová, H. Textilní zbožíznalství – Bytové textilie. Liberec: TUL, 2002. ISBN 80-7083-641-5.
- [7] Pařilová, H. Textilní zbožíznalství – Tkaniny. Liberec: TUL, 2000. ISBN 80-7083-391-2.
- [8] Prokopová, H., Štork, V. Čalouněný nábytek. Brno: ERA group spol. s r. o. 2006. ISBN 80-7366-053-9.
- [9] Přeloženo z Wikipedi.com <http://en.wikipedia.org/wiki>
- [10] Staněk, J. Textilní zbožíznalství – Vláknenné suroviny, příze a nitě. TUL, 2002. ISBN 80-7083-555-9.
- [11] Trevira CS. [cit. 25. 4. 2008]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.treviracs.com>.
- [12] Zídek, P., Mixování tradičního přístupu s novými technikami pro zvýšení efektivity E-learningu. <http://www.e-learn.cz/soubory/blendingapproaches.pdf>

13. Seznam obrázků

Obr. č. 1: Ukázka historické textilie na potahy sedacího nábytku	11
Obr. č. 2: Využití textilie s vypalovaným vzorem – dekorace okna	12
Obr. č. 3: Ukázka použití žinylkové tkaniny	15
Obr. č. 4: Ukázka šíření plamene u textilie vyrobené z Treviry a textile, která není vyrobena z Treviry ani na ní není použita nehořlavá úprava.	18
Obr. č. 5: Ukázka vzoru káro kostka	22
Obr. č. 6: Ukázka vzoru okenní káro.....	22
Obr. č. 7: Ukázka vzoru skotská kostka	23
Obr. č. 8: Ukázka vzoru vichy káro.....	23
Obr. č. 9: Ukázka vzoru rybí kostra.....	23
Obr. č. 10: Ukázka vzoru degradé	24
Obr. č. 11: Ukázka vzoru šanzján.....	24
Obr. č. 12: Ukázka vzoru medailon.....	24
Obr. č. 13: Ukázka vzoru brošé	25
Obr. č. 14: Ukázka vzoru patchworku.....	25
Obr. č. 15: Ukázka žakárového vzoru	25
Obr. č. 16: Ukázka eternelového vzoru	26
Obr. č. 17: Ukázka vzoru glenček	26
Obr. č. 18: Ukázka vzoru pepito.....	27
Obr. č. 19: Ukázka tkaniny mušelín	29
Obr. č. 20: Ukázka tkaniny piké	29
Obr. č. 21: Ukázka tkaniny damašek.....	30
Obr. č. 22: Ukázka tkaniny atlas grádl	30
Obr. č. 23: Ukázka tkaniny klot.....	30
Obr. č. 24: Ukázka tkaniny manšestr.....	31
Obr. č. 25: Ukázka tkaniny samet.....	31
Obr. č. 26: Ukázka tkaniny satén.....	31
Obr. č. 27: Ukázka tkaniny matlasé.....	32
Obr. č. 28: Ukázka tkaniny moaré.....	32
Obr. č. 29: Ukázka tkaniny kloké	33
Obr. č. 30: Ukázka tkaniny ryps	33
Obr. č. 31: Ukázka tkaniny kanafas.....	33
Obr. č. 32: Ukázka tkaniny taft.....	34
Obr.č. 33: Ukázka tkaniny šantung	34

obr.č. . 34 Vzhled stránky při vstupu do Moodlu	39
obr. Č. 35 Vzhled stránky při tvorbě kapitoly	41
Obr. Č 36 Vzhled stránky při vkládání obrázků	41